

Internetowe źródła edukacyjne dotyczące leczenia bólu dla lekarzy weterynarii

Feline Grimace website (2020)

Zawiera obszerne informacje na temat skali bólu u kotów, praktyki oceny bólu online oraz dodatkowe informacje na temat bólu u kotów i jego oceny.

www.felinegrimacescale.com

New feline pain scale interprets pain from cats' facial expression (2019)

Artykuł poświęcony skali Feline Grimace oraz narzędziom służącym do oceny bólu u kotów.

<https://aaha.org/publications/newstat/articles/2019-092/new-feline-pain-scale-interprets-pain-from-cats-facial-expressions>

North American Veterinary Anesthesia Society (2018)

Zapewnia dokumenty, wytyczne i informacje dotyczące kształcenia ustawicznego w zakresie leczenia bólu i jego oceny, informacje udostępniane w ramach płatnego członkostwa. We współpracy z ACVAA, ECVAA, AVTAA i AVA.

www.mynavas.org

American Animal Hospital Association/American Association of feline Practicioners Pain Management Guidelines for dogs and cats (2022)

Dostępny bezpłatnie dla lekarzy weterynarii, online. Zawiera obszerne informacje dotyczące oceny i leczenia bólu u kotów.

https://www.aaha.org/globalassets/02-guidelines/2022-pain-management/resources/2022-aaha-pain-management-guidelines-for-dog-and-cats_updated_060622.pdf

World Small Animal Veterinary Association and Global Pain Council Guidelines for the Recognition, Assessment and Treatment of pain (2023)

Dostępny bezpłatnie w różnych językach, online. Zawiera obszerne informacje dotyczące oceny i leczenia bólu u kotów.

<https://wsava.org/global-guidelines/global-pain-council-guidelines/>

American College of Veterinary Anesthesia and Analgesia´s position paper on the treatment of pain in animals (2006)

Dostępny bezpłatnie online. Zawiera informacje na temat zachowań związanych z bólem, ale ograniczone informacje na temat narzędzi do oceny bólu.

<https://acvaa.org/wp-content/uploads/2019/05/treatment-of-pain-in-animals.pdf>

List of ACVAA-Endorsed Certificate Programs

Zapewnia globalne zasoby do kursów kształcenia ustawicznego w zakresie edukacji na temat bólu.

<https://acvaa.org/continuing-education-endorsement-program>

NC State University Translational Research in Pain

Zapewnia sposób uzyskania FMPI, kwestionariusza o odpowiedniej czytelności, rzetelności i sprawdzonej zdolności rozróżniającej. Niedawno narzędzie to zostało udoskonalone (skrócona forma FMPI – FMPIsf), co zwiększyło jego responsywność. Trwają dalsze testy ważności i w przyszłości mogą pojawić się kolejne wersje FMPI. Kwestionariusz można zamówić tutaj.

<https://cvm.ncsu.edu/research/labs/clinical-sciences/comparative-pain-research/clinical-metrology-instruments/>

2022 ISFM Consensus Guidelines on the Management of Acute Pain in Cats

Niniejsze wytyczne zostały opracowane przez panel ekspertów oraz Międzynarodowe Towarzystwo Medycyny Kotów (ISFM) w oparciu o dostępną literaturę i doświadczenie autorów. Są one skierowane do lekarzy ogólnych i mają na celu pomóc w ocenie, zapobieganiu i leczeniu ostrego bólu u kotów oraz stanowić praktyczny przewodnik dotyczący wyboru i dawkowania skutecznych środków przeciwbólowych.

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1098612X211066268>

Association of Veterinary Anaesthetists

Zapewnia informacje i materiały edukacyjne. Wytyczne AVA dotyczące bezpieczniejszej anestezji mają na celu ułatwienie zarówno gabinetom weterynaryjnym, jak i właścicielom zwierząt domowych zrozumienie, na czym powinny polegać najlepsze praktyki w zakresie anestezji weterynaryjnej.

<https://ava.eu.com/>

Veterinary Anaesthesia and Analgesia Journal

Veterinary Anaesthesia and Analgesia jest oficjalnym czasopismem Stowarzyszenia Anestezjologów Weterynaryjnych, Amerykańskiego Kolegium Anestezjologii i Analgezji Weterynaryjnej oraz Europejskiego Kolegium Anestezjologii i Analgezji Weterynaryjnej. Jego celem jest publikowanie oryginalnych, recenzowanych artykułów dotyczących wszystkich dziedzin anestezjologii i łagodzenia bólu u zwierząt.

<https://www.vaajournal.org/>

Veterinary Anesthesia & Analgesia Support Group

Ta strona jest prowadzona przez lekarzy weterynarii, którzy zobowiązali się do zapewnienia najwyższej jakości usług w zakresie znieczulenia i leczenia bólu. Zawiera wiele informacji i poradników dostępnych w różnych językach.

<https://www.vasg.org/>

Narzędzia stosowane do badania przesiewowego i oceny przewlekłego bólu u kotów (kliniczne instrumenty pomiarowe, CMI) oraz oceny jakości życia związanej ze zdrowiem (HRQoL)

CMI Kliniczny instrument pomiarowy, COP Cyklofosfamid, winkrystyna i prednizolon, DJD Choroba zwyrodnieniowa stawów, OA Choroba zwyrodnieniowa stawów

†Wszystkie instrumenty są przeznaczone do wypełnienia przez opiekunów

‡Zalecane do stosowania w praktyce ze względu na wyższy stopień dowodów naukowych

Narzędzie: *Koty – lista kontrolna do badania przesiewowego w kierunku bólu mięśniowo-szkieletowego (Feline MiPSC)‡*

Typ: Screening

Warunek: DJD/OA

Prosta lista kontrolna zawierająca sześć pytań dotyczących tego, czy dana czynność może być wykonywana normalnie, czy nie. Opiekunowie odpowiadają „tak” lub „nie” na każde pytanie. Jeśli którykolwiek z punktów zostanie oceniony jako „nie” (tj. czynność nie jest wykonywana normalnie), należy przeprowadzić dalszą ocenę. Dostępne pod adresem: <https://cvm.ncsu.edu/research/labs/clinical>

Główne odniesienia: Enomoto et al. 2020

Narzędzie: *Wskaźnik bólu mięśniowo-szkieletowego u kotów (FMPI)‡*

Typ: CMI

Warunek: DJD/OA

Najczęściej badanym z „gotowych” CMI (został oceniony pod kątem trafności konstrukcyjnej, spójności wewnętrznej, rzetelności i zdolności rozróżniającej) Zaktualizowana wersja, FMPI-Short Form, zawiera dziewięć pozycji/ czynności, które są oceniane w skali Likerta od „normalne” do „w ogóle”. Pozycje są związane z mobilnością i zdolnością do wykonywania codziennych czynności Dostępne pod adresem: <https://cvm.ncsu.edu/research/labs/clinicalsciences/comparative-pain-research/clinical-metrology>

Główne odniesienia: Benito et al. 2013a,b, Stadig et al. 2019, Enomoto et al. 2022

Narzędzie: Wynik specyficzny dla klienta (CSOM)‡

Typ: CMI

Warunek: DJD/OA

Jest szeroko stosowany, ale nie jest to kwestionariusz „gotowy do użycia”. Jest on raczej tworzony indywidualnie dla każdego przypadku, uwzględniając szereg czynności charakterystycznych dla każdego kota i środowiska domowego. Czynności te są ustalane wspólnie z opiekunami i monitorowane w czasie. Dostępny pod adresem:

<https://cvm.ncsu.edu/research/labs/clinical>

Główne odniesienia: Lascelles et al. 2007, Stadig et al. 2019

Narzędzie: Montreal Instrument for Cat Arthritis Testing do użytku przez właścicieli (MICAT(C))

Typ: CMI

Warunek: DJD/OA

Przeprowadzono wstępną walidację. Obejmuje elementy dotyczące zwinności, zachowań społecznych, zabawowych i eksploracyjnych, samoopieki i kondycji fizycznej. Dostępne jako plik uzupełniający do oryginalnego artykułu.

Główne odniesienia: Klinck et al. 2015, 2018

Narzędzie: Formuła dla sprawności fizycznej kotów (FPFF)

Typ: CMI

Warunek: DJD/OA

Przeprowadzono wstępną walidację. Obejmuje ocenę czterech obszarów (ogólna aktywność, mobilność, temperament i pielęgnacja). Nie jest dostępna do pobrania. Pozycje opisano w artykule.

Główne odniesienia: Stadig et al. 2019

Narzędzie: Zdrowie i dobre samopoczucie kotów (CHEW)

Typ: HRQOL

Warunek: jakikolwiek

Przeprowadzono wstępną walidację. Zawiera 33 pozycje podzielone na osiem obszarów (mobilność, emocje, energia, zaangażowanie, oczy, sierść, apetyt, kondycja fizyczna). Dostępne jako materiał uzupełniający do oryginalnego artykułu.

Główne odniesienia: Freeman et al. 2016

Narzędzie: Miara jakości życia kotów

Typ: HRQOL

Warunek: jakikolwiek

Przeprowadzono wstępną walidację. Zawiera 16 pozycji podzielonych na dwie dziedziny (zdrowe zachowania i objawy kliniczne) Niedostępne do pobrania. Pozycje opisano w artykule.

Główne odniesienia: Tatlock et al. 2017

Narzędzie: VetMetrica HRQOL dla kotów

Typ: HRQOL

Warunek: jakikolwiek

Przeprowadzono wstępną walidację. Zawiera 20 pozycji podzielonych na trzy obszary (witalność, komfort i samopoczucie emocjonalne). Dostępny jako narzędzie internetowe w ramach płatnej subskrypcji (<https://www.newmetrica.com/vetmetrica-hrql/>) 20 pozycji kwestionariusza wymieniono w oryginalnym artykule.

Główne odniesienia: Scott et al. 2021

Narzędzia stosowane do badania przesiewowego i oceny przewlekłego bólu u psów (kliniczne instrumenty pomiarowe, CMI) oraz oceny jakości życia związanej ze zdrowiem (HRQoL)†

CMI Kliniczny instrument pomiarowy, DJD Choroba zwyrodnieniowa stawów, OA Choroba zwyrodnieniowa stawów

†Wszystkie instrumenty są przeznaczone do wypełnienia przez opiekunów. Nie jest to wyczerpująca lista dostępnych narzędzi, ale te, dla których dostępnych jest więcej badań.

‡Zalecane do stosowania w praktyce ze względu na wyższy stopień dowodów naukowych.

Narzędzie: Narzędzie do oceny stopnia zaawansowania choroby zwyrodnieniowej stawów u psów (COAST)

Typ: Screening

Warunek: OA

Przeprowadzono wstępną walidację. Składa się z trzech oddzielnych etapów oceny psa, oceny stawu i stopnia zaawansowania OA. Pomaga lekarzom weterynarii w wcześniejszym rozpoznaniu OA i monitorowaniu postępów choroby w czasie. Dostępne na stronie:

<https://www.galliprantvet.com/us/en/coasttools>

Główne odniesienia: Cachon et al. 2018

Narzędzie: Krótki kwestionariusz bólu u psów (CBPI)‡

Typ: CMI

Warunek: OA i rak kości

Zatwierdzony instrument. Składa się z 11 pozycji służących do oceny nasilenia bólu i jego wpływu na funkcjonowanie oraz ogólnego wrażenia dotyczącego jakości życia. Pozycje są oceniane w skali Likerta Dostępne pod adresem:

<https://www.vet.upenn.edu/research/clinical-trials-vcic/our-services/pennchart/cbpi-tool>

Główne odniesienia: Brown et al. 2008, 2009

Narzędzie: Choroba zwyrodnieniowa stawów u psów w Liverpoolu (LOAD)‡

Typ: CMI

Warunek: OA

Zatwierdzony instrument. Zawiera 13 pozycji służących do oceny ogólnej sprawności ruchowej i sprawności ruchowej podczas ćwiczeń. Pozycje są oceniane w skali Likerta Dostępne pod adresem: <https://www.galliprantvet.com/us/en/coast>

Główne odniesienia: Walton et al. 2013

Narzędzie: **Wskaźnik przewlekłego bólu w Helsinkach**

Typ: CMI

Warunek: OA

Wstępna walidacja została zgłoszona. Pierwotnie sześć pozycji, obecnie zalecana jest wersja pięciopunktowa (2.0) ,z pytaniami dotyczącymi snu ocenianymi w skali Likerta. Dostępne pod adresem:

<https://cvm.ncsu.edu/research/labs/clinicalsciences/comparative-painresearch/labscomparative-pain-research-clinical-metrology-instruments>

Główne odniesienia: Hielm-Bjorkman et al. 2009

Narzędzie: **Ocena snu i nocnego niepokoju (SNoRE)**

Typ: Sen i nocna bezsenność

Warunek: OA

Wstępna walidacja została zgłoszona. Pierwotnie sześć pozycji, obecnie zalecana jest wersja pięciopunktowa (2.0) ,z pytaniami dotyczącymi snu ocenianymi w skali Likerta.

Główne odniesienia: Knazovicky et al. 2015, Gruen et al. 2019

Narzędzie: **Jakość życia związana ze zdrowiem (HRQoL)**

Typ: HRQoL

Warunek: Choroby przewlekłe

Zatwierdzone narzędzie. Najnowsza wersja zawiera 22 pozycje podzielone na cztery obszary jakości życia psów (energiczny i entuzjastyczny, szczęśliwy i zadowolony, aktywny i komfortowy oraz spokojny i zrelaksowany). Dostępne jako narzędzie internetowe w ramach płatnej subskrypcji (<https://www.newmetrica.com/vetmetrica-hrqol/>).

Główne odniesienia: Reid et al. 2013, 2018b

Narzędzie: Jakość życia związana ze zdrowiem (HRQoL)

Typ: HRQoL

Warunek: OA

Opracowano koncepcyjne ramy oceny jakości życia związanej ze zdrowiem (HRQoL) w celu stworzenia potencjalnego narzędzia. Skupiono się na czterech obszarach (wygląd fizyczny, sprawność, zachowanie i nastrój) Narzędzie nie jest jeszcze dostępne

Główne odniesienia: Roberts et al. 2021

